

รายงานการเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการตรวจสอบกักกันสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหารระหว่างไทยกับมณฑลกว่างต้งและฮ่องกง

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้นำคณะผู้แทนกรมวิชาการเกษตร และกรมประมง นำโดยนายภัสชญภณ หมื่นแจ้ง ผู้อำนวยการสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการตรวจสอบกักกันสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหารระหว่างไทยกับมณฑลกว่างต้งและฮ่องกง โดยได้พบหารือกับศูนย์ความปลอดภัยอาหาร และบริษัท China Inspection จำกัด ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และศุลกากรเซินเจิ้น ศุลกากรกว่างโจว รวมถึงศึกษาดูงานสวนลิ้นจี่และโรงคัดบรรจุลิ้นจี่เพื่อการส่งออกในนครกว่างโจว มณฑลกว่างต้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ตามโครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และพัฒนาภูมิภาคในการลดปัญหาด้านการตรวจกักกันสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหารระหว่างไทยกับมณฑลทางใต้ของจีนและฮ่องกง นั้น

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การประชุมร่วมกับผู้บริหารศูนย์ความปลอดภัยอาหาร (Centre for Food Safety: CFS) โดยที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) ศูนย์ความปลอดภัยอาหารอยู่ภายใต้ Food and Environmental Hygiene Department (FEHD) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลเรื่องความปลอดภัยของอาหารที่ผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่ายในฮ่องกง โดยมีส่วนงานที่สำคัญสามส่วน คือ งานบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อคุ้มครองสินค้าและอาหารต่าง ๆ ที่ใช้บริโภค งานประเมินความเสี่ยงของอาหาร และงานด้านการสื่อสารความเสี่ยงเพื่อแจ้งเตือนให้ผู้บริโภคระวังและทราบถึงปัญหาของอาหารที่ตรวจพบ โดยที่ทางฮ่องกงให้ความสำคัญกับด้านความปลอดภัยของอาหารเป็นอย่างมาก ทั้งเรื่องสารเคมีตกค้างในอาหาร การปนเปื้อน สารปรุงแต่ง และเชื้อโรคในอาหาร ในขณะที่ไม่ให้ความสำคัญเรื่องแมลงศัตรูพืชด้านการเกษตรเนื่องจากฮ่องกงไม่ได้มีการทำการเกษตร สินค้าเกษตรและอาหารกว่าร้อยละ ๙๐ เป็นการนำเข้า

๒) แม้ว่ากฎระเบียบและข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าและอาหารของฮ่องกงจะไม่ยุ่งยากมากนักเนื่องจากฮ่องกงเป็นท่าเสรี (free port) และไม่สนใจเรื่องแมลงศัตรูพืชในสินค้า แต่ฮ่องกงให้ความสำคัญงวดในการตรวจสอบสินค้านำเข้าที่อยู่ในรายการที่มีความเสี่ยงสูง เช่น นม เครื่องดื่มนม อาหารแช่แข็ง เนื้อสัตว์ป่า เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก และไข่ ที่จำเป็นต้องมีใบรับรองสุขอนามัยกำกับมาพร้อมกับสินค้าด้วย โดยเนื้อสัตว์ป่าและไข่จะต้องขออนุญาตก่อนการนำเข้าจาก FEHD ในขณะที่เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก และไข่ จะต้องมาจากฟาร์มที่ได้รับการยอมรับจาก FEHD ทั้งนี้ การตรวจสอบสินค้านำเข้าที่ด่านนั้น สำหรับสินค้านมจะทำการกักสินค้าเพื่อสุ่มตัวอย่างและรอผลการตรวจสอบก่อน หากไม่พบปัญหาจึงจะทำการปล่อยสินค้า ในขณะที่สินค้าที่ไม่ได้อยู่ในรายการที่มีความเสี่ยงสูงจะเน้นการติดตามและเฝ้าระวังจากการสุ่มตรวจสินค้าในตลาดและซูเปอร์มาร์เก็ตที่จำหน่ายเป็นหลัก หากพบปัญหาจึงจะทำการเรียกคืนสินค้า (food recall) และแจ้งยังประเทศผู้ส่งออกเพื่อแก้ไขปัญหาที่ตรวจพบ รวมทั้งมีการแจ้งเตือนต่อสาธารณชนภายใน ๒๔ ชม. อีกด้วย

๓) ฝ่ายการเกษตรฯ ได้หารือกลไกในการแก้ไขปัญหาหากทาง CFS ตรวจพบปัญหาในสินค้าเกษตรและประมงที่นำเข้าจากไทย โดยขอให้ประสานโดยตรงกับฝ่ายการเกษตรฯ อีกทางหนึ่งเพื่อที่จะสามารถตรวจสอบและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

พบหารือกับศูนย์ความปลอดภัยอาหารของฮ่องกง

๒. การพบหารือกับบริษัท China Inspection จำกัด (CIC) และศึกษาดูงานการตรวจผลไม้ ณ จุดตรวจบริเวณท่าเรือหมายเลข ๘ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) บริษัท China Inspection จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจของจีนที่จดทะเบียนบริษัทในฮ่องกงตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ ดำเนินการตรวจสอบสินค้าสัตว์ พืช และอาหาร ตรวจสอบเครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้า ตรวจสอบวัสดุรีไซเคิล ตลอดจนมีศูนย์ตรวจสอบและทดสอบด้านยานยนต์

๒) สำหรับสินค้าประเภทผลไม้ สัตว์น้ำมีชีวิตเพื่อรับประทาน เนื้อสัตว์แช่แข็ง และ ขนสัตว์และหนังสัตว์ ที่ส่งผ่านฮ่องกงไปจีน (เซินเจิ้น) ทางรถยนต์นั้น จะต้องทำการตรวจสอบล่วงหน้า (Pre-inspection) ก่อนการนำเข้าผ่านด่านเซินเจิ้น โดยบริษัท CIC จะทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร (ใบขน ใบรับรองแหล่งกำเนิด ใบรับรองสุขอนามัยพืช ใบรับรองสุขอนามัย) ตู้คอนเทนเนอร์ และซีลล็อกตู้คอนเทนเนอร์ หากตรงกับเอกสารที่ยื่นขอรับการตรวจก็จะทำการเปิดตู้คอนเทนเนอร์เพื่อตรวจสอบสินค้าภายในตู้ หากไม่พบความผิดปกติของสินค้าภายในตู้ก็จะทำการล็อกตู้ด้วยซีลของ CIC และติดสติ๊กเกอร์ของ CIC หลังจากนั้นบริษัทฯ จะส่งข้อมูลการตรวจผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้กับศุลกากรเซินเจิ้นต่อไป โดยรถยนต์ตู้คอนเทนเนอร์ใช้เวลาประมาณ ๑ ชม. ก็จะถึงด่านนำเข้าของเซินเจิ้น

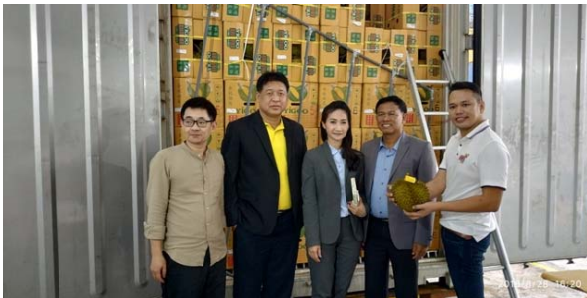
๓) สำหรับผลไม้ที่ส่งผ่านฮ่องกงไปเซินเจิ้นนั้น หากทางศุลกากรเซินเจิ้นตรวจพบแมลงศัตรูพืช ถ้าผู้นำเข้าไม่ประสงค์จะกำจัดแมลงศัตรูพืชในสินค้านั้นก็สามารถนำกลับเข้ามาจำหน่ายในฮ่องกงได้

พบหารือกับผู้บริหารบริษัท China Inspection จำกัด

เยี่ยมชมการดำเนินงานตรวจสอบผลไม้ที่ส่งผ่านฮ่องกงไปจีนทางรถยนต์

ทุเรียนของไทยที่ส่งผ่านฮ่องกงไปจีนทางรถยนต์

ภายหลังการตรวจสอบของบริษัท China Inspection จำกัด จะมีการติดสติ๊กเกอร์และล็อกตู้ด้วยซีลของ CIC

๓. การหารือกับศุลกากรเซินเจิ้น มีสาระสำคัญดังนี้

๑) ผู้แทนศุลกากรเซินเจิ้นได้แนะนำข้อมูลการนำเข้าและส่งออกของเมืองเซินเจิ้น โดยในปี ๒๕๖๐ มีการนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านเมืองเซินเจิ้นมูลค่า ๔๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วน ๑ ใน ๙ ของมูลค่าการนำเข้าและส่งออกของทั้งประเทศ และคิดเป็นประมาณร้อยละ ๕๐ ของมณฑลกว่างตุง โดยมีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์กว่า ๒๕ ล้านตู้ มากเป็นอันดับ ๓ ของโลกรองจากนครเซี่ยงไฮ้ และสิงคโปร์

๒) ในช่วงเดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ มีการนำเข้าผลไม้จากประเทศไทยผ่านเขตดูแลของศุลกากรเซินเจิ้นจำนวน ๑๕,๐๐๐ ถัง ปริมาณกว่า ๒๘๐,๐๐๐ ตัน มูลค่าประมาณ ๕๙๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ๑ ใน ๔ ของผลไม้ที่นำเข้าจากต่างประเทศ และมีการนำเข้าทุเรียนจากไทยจำนวน ๙๓๐ ถัง มูลค่าประมาณ ๑๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

๓) สินค้าเกษตรของไทยที่ส่งออกมาจีนได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพจากผู้บริโภคชาวจีน ซึ่งบางครั้งก็พบปัญหาในการตรวจและกักกันบ้างแต่ก็ไม่มาก อาทิ การพบเพลี้ยแป้งในทุเรียนและลำไย

การพบสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในลำไยที่เกินค่ามาตรฐาน และการพบการติดเชื้อ IHHNV ในกิ่ง ซึ่งทางศุลกากรเซินเจิ้นก็ได้รายงานให้กับศุลกากรแห่งชาติเพื่อรวบรวมแจ้งให้ฝ่ายไทยทราบต่อไป

๔) ผู้แทนฝ่ายไทยได้แนะนำการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบทุเรียนก่อนการส่งออกไปยังจีน โดยมีการเรียกประชุมผู้ส่งออกและโรงคัดบรรจุเพื่อปรับปรุงกระบวนการในการกำจัดเพลี้ยแป้ง และทำการตรวจสอบกักกันทุเรียนโดยนายตรวจพืชก่อนส่งออกที่โรงคัดบรรจุ

เยี่ยมคารวะผู้บริหารศุลกากรเซินเจิ้น

เยี่ยมชมการตรวจสอบกักกันผลไม้ไทยที่นำเข้าผ่านด่านเหวินจินตู้ของเซินเจิ้น

๔. การเยี่ยมชมสวนลิ้นจี่และโรงคัดบรรจุลิ้นจี่เพื่อการส่งออกของบริษัท Guangzhou Hualong Fresh-Keeping จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ที่เขตฉงฮัว ของนครกว่างโจว โดยสวนและโรงคัดบรรจุของบริษัทฯ ได้รับการขึ้นทะเบียนเพื่อการส่งออกกับศุลกากรจีน บริษัทฯ มีสวนเพาะปลูกลิ้นจี่รวมกว่า ๓,๓๓๓ ไร่ โดยเป็นทั้งหมดเป็นแปลงปลอดสารพิษ ผลผลิตร้อยละ ๖๐ จำหน่ายในประเทศ และร้อยละ ๔๐ ส่งออกจำหน่ายไปยังต่างประเทศ มีโรงคัดบรรจุพื้นที่ ๒๕,๐๐๐ ตร.ม. มีห้องเย็นรองรับสินค้าได้ ๘๐๐ ตัน ผลผลิตที่ส่งออกได้ปีละกว่า ๙,๕๐๐ ตัน โดยทางบริษัทได้พัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการคงความสดของลิ้นจี่เข้ามาประยุกต์เพื่อการส่งออกทำให้สามารถส่งออกผลผลิตไปยังประเทศปลายทางที่ต้องใช้ระยะเวลาในการขนส่งนาน เช่น สหรัฐอเมริกาและยุโรปได้ โดยใช้เทคโนโลยีการทำ cold treatment และบรรจุภัณฑ์ที่คงความสดของลิ้นจี่ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้คิดค้นพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ลิ้นจี่เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันพันธุ์จิ้งกัหวง (red jinggang) ที่มีผลรูปทรงหัวใจได้รับความนิยมในตลาดต่างประเทศมาก

เยี่ยมชมโรงคัดบรรจุลิ้นจี่

ข้อมูลแนะนำพันธุ์ลิ้นจี่ในแปลงเพาะปลูกของบริษัทฯ

ห้องควบคุมระบบการจ่ายปุ๋ยน้ำ

แนะนำการยืดอายุลิ้นจี่ที่ส่งออก

๕. การหารือกับกับศุลกากรกว้างโจว มีสาระสำคัญดังนี้

๑) ภายหลังจากการรวมหน่วยงานตรวจสอบกักกันเข้ากับศุลกากรส่งผลให้มีการยุบกรมตรวจสอบและกักกันการเข้า-ออกทางตั้ง (CIQ กวางตุ้ง) ที่เดิมดูแลพื้นที่ทั้งมณฑลกวางตุ้ง ยกเว้นเมืองเซินเจิ้น และจุไห่ ต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินงานและบุคลากรกระจายไปยังเขตดูแลของศุลกากรซึ่งมีทั้งหมด ๗ เขตในมณฑลกวางตุ้ง ได้แก่ ศุลกากรกว้างโจว หวงผู่ เจียงเหมิน กังเป่ย์ เซินเจิ้น ชัวเถา และจ้านเจียง โดยศุลกากรทั้งหมดขึ้นตรงกับศุลกากรแห่งชาติ

๒) ในส่วนของสินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่เป็นข้าวสาร และสัตว์น้ำมีชีวิตเพื่อรับประทาน ในช่วงปีนี้ศุลกากรกว้างโจวยังไม่พบปัญหาการตรวจสอบกันสินค้าเกษตรที่ส่งจากไทย

๓) การส่งออกผลไม้ของจีนนั้น จะต้องเป็นผลไม้ที่มาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนไว้กับศุลกากรซึ่งมีการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ โดยสวนที่จะทำการส่งออกจะต้องได้รับการขึ้นทะเบียนกับศุลกากรในพื้นที่นั้น ๆ และจะมีการสุ่มตรวจสอบราคาค้างในผลผลิตที่สวนและโรงคัดบรรจุก่อนส่งออก หากสินค้านั้นทำการคัดบรรจุและส่งออกในเมืองที่ไม่ใช่แหล่งผลิตจะต้องมีหนังสือยืนยันสินค้าไปให้กับศุลกากรที่โรงคัดบรรจุตั้งอยู่ประกอบด้วยจึงจะสามารถออกใบรับรองสุขอนามัยพืชให้ได้ โดยปกติใบรับรองสุขอนามัยพืชจะออกโดยศุลกากรที่โรงคัดบรรจุตั้งอยู่

เยี่ยมชมการะผู้บริหารศุลกากรกว้างโจว

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว้างโจว
สิงหาคม ๒๕๖๑